

IĞDIR ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

ALTI AYLIK HAKEMLİ DERGİ

IGDIR UNIVERSITY
JOURNAL OF DIVINITY FACULTY

SEMIANNUAL REFEREED JOURNAL

ISSN: 2147-8759

5

NİSAN / APRIL
2015

Dergi Yönetimi / Administration

Sabibi / Owner

Prof. Dr. İbrahim Hakkı Yılmaz
Rektör / Rector

Sorumlu Müdür / Responsible Director

Prof. Dr. Şadi Eren
Dekan / Dean

Editörler / Editors

Yrd. Doç. Dr. Fatih Özkan
Arş. Gör. İlyas Altuner

Yayın Kurulu / Editorial Board

Yrd. Doç. Dr. Bayram Demir
Yrd. Doç. Dr. Fatih Özkan
Yrd. Doç. Dr. Yusuf Macit
Yrd. Doç. Dr. Zeki Tan
Arş. Gör. İlyas Altuner
Öğr. Gör. Osman Bayraktutan

İletişim Bilgileri / Contact Information

Adres / Address: Iğdır Üniv. İlahiyat Fakültesi, Karaağaç Yerleşkesi, 76000, Iğdır
Telefon / Phone: 90 476 226 1314
Faks / Fax: 90 476 227 1599
Web Sayfası / Web Page: <http://ifder.igdir.edu.tr>
E-Posta / E-Mail: ifder@igdir.edu.tr

Kapak ve Tasarım / Cover and Design

Arş. Gör. İlyas Altuner

Baskı / Printing

Hangar Marka İletişim Reklam Hizmetleri Yayıncılık Ltd. Şti.
Konur 2 Sok. No: 57/4, Kızılay, Ankara
Tel: +90 312 425 07 34 – Faks: +90 312 425 07 36
www.hangarreklam.com.tr

Iğdır Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi **hakemli** bir dergidir.

Yılda iki kez, Nisan ve Ekim aylarında yayınlanır.

Dergimiz İSAM İlahiyat Makaleler Veritabanı tarafından dizinlenmektedir.

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof. Dr. Abdülhakim Yüce
(Celal Bayar Üniversitesi)
Prof. Dr. Adem Dölek
(Erzincan Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Rıza Aydın
(Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. Bilal Kemikli
(Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Burhanettin Tatar
(Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. Cafer Sadık Yaran
(Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. Celal Türer
(Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Eyüp Baş
(Kırıkkale Üniversitesi)
Prof. Dr. Hüsamettin Erdem
(Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Hüseyin Sarıoğlu
(Trakya Üniversitesi)
Prof. Dr. İbrahim Emiroğlu
(Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. İlhami Güler
(Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. İlhan Kutluer
(Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Mahmut Aydın
(Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Akkuş
(Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Emin Özafşar
(Diyanet İşleri Başkanlığı)
Prof. Dr. Mehmet Sait Reçber
(Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Faik Yılmaz
(İğdır Üniversitesi)
Prof. Dr. Murtaza Korlaelçi
(Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Musa Yıldız
(Gazi Üniversitesi)
Doç. Dr. Mustafa Tekin
(İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Ömer Mahir Alper
(İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Ömer Aydın
(İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Ramazan Ertürk
(Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Recai Doğan
(Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Recep Kılıç
(Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Saffet Köse
(İzmir Katip Çelebi Üniversitesi)
Prof. Dr. Şadi Eren
(İğdır Üniversitesi)
Prof. Dr. Şamil Dağcı
(Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Tuncay İmamoglu
(Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Yunus Macit
(Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Doç. Dr. Emin Çelebi
(Muş Alparslan Üniversitesi)
Doç. Dr. Fatih Erkoçoğlu
(Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Doç. Dr. Fatih Toktaş
(Dokuz Eylül Üniversitesi)
Doç. Dr. Fazlı Arslan
(İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. Fethi Kerim Kazanç
(Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Doç. Dr. Gürbüz Deniz
(Ankara Üniversitesi)
Doç. Dr. Hakan Olgun
(İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. Hasan Yücel Başdemir
(Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Doç. Dr. İhsan Çapcıoğlu
(Ankara Üniversitesi)
Doç. Dr. Kadir Paksoy
(Harran Üniversitesi)
Doç. Dr. Kemal Polat
(Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi)
Doç. Dr. Kıyasettin Koçoğlu
(Bozok Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet Dağ
(Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet Ünal
(Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Doç. Dr. Mustafa Çevik
(Adıyaman Üniversitesi)
Doç. Dr. Nazım Hasırıcı
(Dicle Üniversitesi)
Doç. Dr. Recep Alpyağlı
(İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. Resul Öztürk
(Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Şamil Öcal
(Kırıkkale Üniversitesi)

İçindekiler / Contents

ENTELEKYA / ENTELECHEIA

- 01 | Miskeveyh
Çeviren / Translated by Entelekya
Adâletin Mahiyeti Üzerine
Treatise on Essence of Justice

MAKALELER / ARTICLES

- 27 | Kevser Çelik
Politik Alanda Dinin Yönetmel Kontrol İdeolojisine Dönüştürülmesi
Transforming Religion to Ideology of Managerial Control in the Political Field
- 63 | Bayram Demir
İslam Ceza Hukukunda Cezaların Geçmişe Yürürlüğü
Retroactivity of the Penalties in Islamic Criminal Law
- 99 | Osman Bayraktutan
Semantik Analiz Yöntemi Açısından 'Tevâtür' Kavramı
The Concept 'Rumor' in terms of Semantic Analysis Method
- 121 | Fazlı Arslan
Ziya Gökalp'in Fârâbi ile Sorunu Neydi?
What was Ziya Gokalp's Problem with al-Farabi?
- 133 | Fatma Pınar
Hasan el-Benna ve Müslüman Kardeşler
Hassan al-Banna and the Muslim Brotherhood

155 | Osman Ertuğrul
Belâgatta Meâni İlmî
Semantics in Arabic Rhetoric

181 | Mustafa Koç
İskoçya Ulusal Kütüphanesi'nde Kayıtlı Din Psikolojisi ile İlgili Kaynaklar
(1925-2013) Üzerine Bibliyografik Bir Araştırma
*A Bibliographic Research on the Psychology of Religion Resources (1925-2013) in
National Library of Scotland*

ÇEVİRİ / TRANSLATION

221 | Ali Gufrânî
Çeviren / Translated by Şahin Ahmetoğlu
Maveraünnehir'de Şiîliğin Tarihi: Sâmânîlerin Çöküşünden Moğolların
Gelişine Kadar (616-1219)
*History of Shiism in Transoxiana: From Slump of Samanids to Arrival of Mongols
(616-1219)*

TOPLANTI / MEETING

239 | Remziye Altuner
İğdir'da Kutlu Doğum Paneli: Hz. Peygamber ve Birlikte Yaşama Ahlâkı
İğdir'da Kutlu Doğum Paneli: Hz. Peygamber ve Birlikte Yaşama Ahlâkı

Yazım ve Yayın İlkeleri / Writing and Publishing Policies

1. *İğdır Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* bilimsel hakemli bir dergi olup Nisan ve Ekim aylarında, yılda iki kez yayınlanır. Derginin yayın dili Türkçe, Arapça ve İngilizcedir. (*Iğdır University Journal of Divinity Faculty* is a refereed peer-reviewed journal of which is published annually, in April and October. The official languages of the journal are Turkish, Arabic and English.)
2. *İğdır Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* akademik makalelerin yanı sıra felsefe alanındaki akademik etkinlik, söyleşi, kitap ve makale değerlendirmesi ve eleştiri yazılarına da, maksimum 600 ile 1000 kelime arası olmak kaydıyla, yer verir. (*Iğdır University Journal of Divinity Faculty* also publishes academic activities, interviews, reviews of book and paper and critical papers beside academic papers as long as they are between 600 and 1000 words.)
3. *İğdır Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* çeviri makalelere de yer verir. Çevirisi yapılacak makalenin yazarı, tarihi, nerede yayımlandığı, cildi, sayısı ve sayfası gibi künye bilgileri eksiksiz belirtilmeli ve eğer telif koruması kapsamından çıkmamışsa yayım izni alınmış olmalıdır. (*Iğdır University Journal of Divinity Faculty* also publishes translations. All translations should include the name of the original paper, its writer, its date, its place of publication, information about the journal in which it is published and the consent of the original publisher if it is still under the copyright protection.)
4. Dergide kör hakemlik sistemi uygulanır. Dergiye yayınlanmak üzere gönderilen yazılar en az iki hakem tarafından değerlendirilir. (There is a blind review system in the journal. Each paper sent for publication is evaluated by at least two referees.)
5. Dergiye yayınlanmak üzere gönderilen yazılar 150 kelimeyi geçmeyecek bir Türkçe ve İngilizce başlık ve özet içermelidir. Yazılarda konuyu tanımlayan Türkçe ve İngilizce uygun anahtar kelimeler bulunmalıdır. Yazılarda kullanılan kaynaklar makale sonunda kaynakça listesi olarak Chicago formatında verilmiş olmalıdır. (All papers should contain a 150 words abstract both in Turkish and English. They should contain key words in Turkish and English. References and bibliography should be given at the end of the paper in Chicago Style.)

6. Dergide kör hakemlik sistemi uygulandığından gönderilen yazıların isimsiz olmak üzere Makale Takip Sistemi üzerinden online olarak gönderilmesi gerekir. (Since there is a blind review process, papers must be sent online without name of the author, by Manuscript Tracking System.)
7. Yazılar 5000 kelimeyi geçmemeli, A4 kağıdının bir yüzüne 1,5 aralıklı, sol, sağ ve üst 4,5 cm, alt 3,5 cm boşluk bırakılarak yazılmalıdır. Yazılarda, alt başlıklar dahil, Times New Roman 11 punto kullanılmalıdır. (Papers should not exceed 5000 words, with a one and half space interlining, with margins left, right and up 4.5 cm, down 3.5 cm. In papers it should be made use of Times New Roman 11 points.)
8. Yazı içinde grafik veya resim varsa maksimum 10x20 ebatında ve ayrı bir dosya olarak jpeg veya jpg formatında gönderilmelidir. (Any picture or graphics in the paper should be sent separately as a jpg file and should be maksimum 10x20 cm. in size.)
9. Yayın Kurulu, yazıların yayımlanıp yayımlanmamasına karar verme yetkisine sahiptir. Yazılardaki fikirlerin her türlü yasal sorumluluğu yazara aittir. (Editorial Board is fully authorized about whether to publish or not to publish the paper. The author is fully responsible for the ideas in the paper.)
10. Yayımlanan yazıların tüm hakları *Iğdır Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*'ne aittir. Kaynak gösterilmek şartıyla alıntı yapılabilir. (All rights of the published papers belong to *Iğdır University Journal of Divinity Faculty*. The author of the paper should be cited for any citations from the paper.)

Metin İçi Kaynak Gösterme / Citations within Text

1. KİTAP

Tek yazarlı

- ¹ Gilbert Ryle, *The Concept of Mind*, London & New York: Routledge, 2009, s. 100.
- ² Ryle, *The Concept of Mind*, s. 101.
- ³ Macit Gökberk, *Felsefe Tarihi*, İstanbul: Remzi Kitabevi, 2001, s. 25.
- ⁴ Gökberk, *Felsefe Tarihi*, s. 30.

İki veya çok yazarlı

- ¹ Alfred North Whitehead & Bertrand Russell, *Principia Mathematica*, 3 vols, Cambridge: Cambridge University Press, 1910, I, 15.
- ² Whitehead & Russell, *Principia Mathematica*, II, 17.
- ³ Betül Çotuksöken & Saffet Babür, *Ortaçağda Felsefe*, İstanbul: Kabalıcı Yayınevi, 2000, s. 15.
- ⁴ Çotuksöken & Babür, *Ortaçağda Felsefe*, s. 20.

Çeviri, edisyon (tabkik), derleme veya hazırlama

- ¹ Immanuel Kant, *Critique of Pure Reason*, trans. Paul Guyer & Allen W. Wood, Cambridge: Cambridge University Press, 2000, A51 / B75.
- ² Kant, *Critique of Pure Reason*, B420.
- ³ John Locke, *An Essay Concerning Human Understanding*, ed. A.D. Woolzley, New York: Meridian Book, 1974, 1.2.1.
- ⁴ Locke, *An Essay Concerning Human Understanding*, 1.2.2.
- ⁵ Fârâbî, *Risâle fî'l-Akl*, tah. Muhsin Mehdî, Beyrut: Dâru'l-Maşrık, 1983, s. 12.
- ⁶ Fârâbî, *Risâle fî'l-Akl*, s. 13.
- ⁷ Alfred Jules Ayer, *Dil, Doğruluk ve Mantık*, çev. Vehbi Hacıkadiroğlu, İstanbul: Metis Yayınları, 1998, s. 11.
- ⁸ Ayer, *Dil, Doğruluk ve Mantık*, s. 14.
- ⁹ M. Şemseddin Günaltay, *Felsefe-i Ülä*, haz. Nuri Çolak, İstanbul: İnsan Yayınları, 1984, s. 95.
- ¹⁰ Günaltay, *Felsefe-i Ülä*, s. 98.

Kitap bölümü, önsöz, giriş veya sunuş

- ¹ Richard Sorabji, "The Ancient Commentators on Aristotle", *Aristotle Transformed: The Ancient Commentators and Their Influence*, ed. Richard Sorabji, New York: Cornell University Press, 1990, s. 17.
- ² Sorabji, "The Ancient Commentators on Aristotle", s. 20.
- ³ George F. Hourani, "Introduction", *Averroes, On the Harmony of Religion and Philosophy*, trans.& ed. George F. Hourani, London: Luzac & Company, 1976, s. 3.
- ⁴ Hourani, "Introduction", s. 5.
- ⁵ Şahabettin Yalçın, "Kant'ın Fenomenal Benlik Anlayışı", *Muğla Üniversitesi Uluslararası Kant Sempozyumu Bildirileri*, ed. Nebil Reyhani, Ankara: Vadi Yayınları, 2006, s. 100.
- ⁶ Yalçın, "Kant'ın Fenomenal Benlik Anlayışı", s. 101.
- ⁷ Alparslan Açıkgenç, "Sunuş", *Gazâli, Felsefenin Temel Meseleleri*, çev. Cemaleddin Erdemci, Ankara: Vadi Yayınları, 2002, s. 15.
- ⁸ Açıkgenç, "Sunuş", s. 17.

2. SÜRELİ YAYIN**Basılı makale**

- ¹ Saul Kripke, "Russell's Notion of Scope", *Mind*, 114, 2005, s. 1010.
- ² Kripke, "Russell's Notion of Scope", s. 1015.
- ³ İlyas Altuner, "Descartes Felsefesinde Tanrı-Varlık İlişkisi", *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 2012, s. 35.
- ⁴ Altuner, "Descartes Felsefesinde Tanrı-Varlık İlişkisi", s. 37.

Elektronik makale

- ¹ Ernest Wolf-Gazo, "Metaphysical Presuppositions of Modern Science", *Beytulbikme An International Journal of Philosophy*, 1 (2), 2011, s. 13.
- ² Wolf-Gazo, "Metaphysical Presuppositions of Modern Science", s. 15.
- ³ Ömer Naci Soykan, "Sanat ve Hakikat", *Beytulbikme An International Journal of Philosophy*, 3 (1), 2013, s. 145.
- ⁴ Soykan, "Sanat ve Hakikat", s. 146.

Popüler dergi veya gazete makalesi

- ¹ Daniel Mendelsohn, "But Enough about Me," *New Yorker*, January 25, 2010, s. 68.
- ² Mendelsohn, "But Enough about Me," s. 69.
- ³ Sheryl Gay Stolberg & Robert Pear, "Wary Centrists Posing Challenge in Health Care Vote", *New York Times*, February 27, 2010, accessed February 28, 2010,

<http://www.nytimes.com/2010/02/28/us/politics/28health.html>.

⁴ Stolberg & Pear, "Wary Centrists Posing Challenge in Health Care Vote".

3. DİĞER FORMLAR

Kitap tanıtımı

¹ Marc McEvoy, "Fear of Knowledge: Against Relativism and Constructivism by Paul Boghossian", *Metaphilosophy*, 39, s. 145.

² McEvoy, "Fear of Knowledge: Against Relativism and Constructivism", s. 147.

³ Kamuran Gökdağ, "Ömer Türker, İbn Sînâ Felsefesinde Metafizik Bilginin İmkânı Sorunu", *Beytulbikme An International Journal of Philosophy*, 2 (1), 2012, s. 102.

⁴ Gökdağ, "İbn Sînâ Felsefesinde Metafizik Bilginin İmkânı Sorunu", s. 102.

Tezler

¹ Roger Arriew, *Ockbam's Razor: A Historical and Philosophical Analysis of Ockbam's Principle of Parsimony*, PhD Thesis, Urbana-Champaign: Graduate College of the University of Illinois, 1976, s. 10.

² Arriew, *Ockbam's Razor*, s. 11.

³ Hacı Kaya, *İbn Sînâ 'da Bilimsel Kanıtlama Teorisi*, Doktora Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013, s. 25.

⁴ Kaya, *İbn Sînâ 'da Bilimsel Kanıtlama Teorisi*, s. 29.

Konferans veya sempozyum sunusu

¹ Recep Alpyağıl, "Seeing Ricoeur and Islamic Philosophy as Together on Imagination", *Society for Ricoeur Studies Conference*, Virginia, USA: September 30-31, 2009.

² Alpyağıl, "Seeing Ricoeur and Islamic Philosophy".

³ Fatih Özkan, "Dil ve Dünya Görüşü", *Felsefe, Edebiyat ve Değerler Sempozyumu*, Kahramanmaraş: 1-3 Kasım, 2012.

⁴ Özkan, "Dil ve Dünya Görüşü".

İnternet sayfası

¹ "Aristotle", Accessed Date: 01.01.2012, <http://en.wikipedia.org/wiki/Aristotle>.

² "Aristotle", <http://en.wikipedia.org/wiki/Aristotle>.

³ "Aristoteles", Erişim Tarihi: 01.01.2012, <http://tr.wikipedia.org/wiki/Aristoteles>.

⁴ "Aristoteles", <http://tr.wikipedia.org/wiki/Aristoteles>.